

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Ольга Мердова
Артем Сахно
Іван Хозлу

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**«Алгоритм дій працівників поліції та органів державної
влади у разі відмови від примусової евакуації сімей, на
вихованні яких є діти»**

Кропивницький – 2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 6 від 28 листопада 2023 р.)*

Р е ц е н з е н т и :

Собакарь Андрій Олексійович – завідувач кафедри адміністративного права , процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор підполковник поліції

Бочарніков Сергій Борисович – начальник відділу ювенальної превенції управління превентивної діяльності ГУНП в Кіровоградській області, майор поліції

Мердова Ольга, Сахно Артем, Хозлу Іван

Алгоритм дій працівників поліції та органів державної влади у разі відмови від примусової евакуації сімей, на вихованні яких є діти: науково-практичні рекомендації. Кропивницький, 2023. 29 с.

Автори на підставі ретельного аналізу чинного законодавства, сучасного правового матеріалу, правозастосовної практики запропонували алгоритм дій працівників поліції та органів державної влади у разі відмови від примусової евакуації сімей, на вихованні яких є діти.

Науково-практичні рекомендації виконані на замовлення Головного управління Національної поліції в Запорізькій області та розраховані на працівників підрозділів Національної поліції, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та стануть у нагоді всім, хто цікавиться питаннями діяльності поліції в умовах правового режиму воєнного стану.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Правові підстави примусової евакуації дітей під час дії правового режиму воєнного стану	5
2. Алгоритм дій поліції під час організації та проведення евакуації дітей з населених пунктів, які перебувають у місцях проведення бойових дій	10
3. Алгоритм дій працівників поліції та органів державної влади у разі відмови від примусової евакуації сімей, на вихованні яких є діти ...	13
ВИСНОВКИ	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	18
ДОДАТКИ	19

ВСТУП

Органи державної влади роблять усе можливе для захисту прав дітей в умовах війни, особливо активну позицію в цих питаннях займає Міністерство внутрішніх справ України спільно з іншими органами, що належать до сфери його управління, систематично здійснюючи заходи з метою належного забезпечення безпеки, захисту прав та законних інтересів дітей під час правового режиму воєнного стану. Безумовно, Міністерство внутрішніх справ України і підпорядковані йому органи зіткнулися з новими викликами, зумовленими їх участю у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану, у тому числі заходів, спрямованих за захист прав дітей, та потребою перебудови своєї діяльності з урахуванням наявних безпекових потреб. З огляду на це актуалізуються питання дослідження діяльності Міністерства внутрішніх справ України та його органів у питаннях захисту прав дітей в умовах воєнного стану, узагальнення наявного позитивного досвіду всіх органів і підрозділів, дотичних до реалізації зазначених завдань¹.

Особливої актуальності на сьогодні набувають питання дослідження діяльності органів і підрозділів Національної поліції України щодо реалізації завдань під час організації та проведення евакуації дітей з населених пунктів, які перебувають у місцях проведення бойових дій, для забезпечення їх основоположних прав, оскільки положення чинних правових актів, що стосуються евакуації дітей із зони активних бойових дій або наближених до неї населених пунктів, не містять чітких алгоритмів дій органів, що забезпечують реалізацію зазначених завдань, саме тому суб'єкти, дотичні до цих питань, зокрема, Національна поліція України, Державна служба з надзвичайних ситуацій, зіткнулися з проблемою необхідності напрацювання таких алгоритмів безпосередньо вже в умовах дії правового режиму воєнного стану і необхідністю забезпечення евакуації дітей.

---

¹ Мердова О. Особливості діяльності Міністерства внутрішніх справ України у сфері захисту прав дітей в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 474.

1. Правові підстави примусової евакуації дітей під час дії правового режиму воєнного стану

Примусова евакуація дітей під час дії правового режиму воєнного стану передбачена низкою правових актів, серед яких:

1. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI.
2. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій» від 30 жовтня 2013 року № 841.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Координаційного штабу з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану» від 29 липня 2022 року № 854.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення» від 01 червня 2023 року № 546.
7. Наказ МВС України «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації» від 10 липня 2017 року №579.

Так, *статтею 2 Кодексу цивільного захисту України* визначено поняття евакуації як організованого виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення².

Відповідно до *підпункту 19 частини першої статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»* в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, військове командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення) можуть самостійно або із залученням органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати в межах тимчасових обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, передбачених указом Президента України про введення воєнного стану проводити евакуацію населення у разі виникнення або загрози виникнення надзвичайної ситуації, а також із зон збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій) у безпечні райони³.

Варто зазначити, що Рішення про проведення евакуації приймають:

- на державному рівні - Кабінет Міністрів України;

---

² Кодексу цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

³ Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

- на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації;
- на місцевому рівні - районні, районні у містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;
- на об'єктовому рівні - керівники суб'єктів господарювання.

Низка статей Сімейного кодексу України визначають перелік обов'язків батьків щодо виховання та розвитку дитини та визначають засади відповідальності за їх невиконання або неналежне виконання. Зокрема, відповідно до *статті 150 Сімейного Кодексу України* батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини; піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток; забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя; поважати дитину⁴.

Крім того, у *статті 170 Сімейного Кодексу України* врегульовано порядок та підстави відібрання дитини від батьків без позбавлення їх батьківських прав. Відповідно до частини 2 названої статті, у виняткових випадках, при безпосередній загрозі для життя або здоров'я дитини, орган опіки та піклування або прокурор мають право постановити рішення про негайне відібрання дитини від батьків. У цьому разі орган опіки та піклування зобов'язаний негайно повідомити прокурора та у семиденний строк після постановлення рішення звернутися до суду з позовом про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав⁵. Перебування дитини в зоні бойових дій і збройних конфліктів є безпосередньою загрозою для життя або здоров'я дитини.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій» від 30 жовтня 2013 року № 841 урегульовано механізм здійснення організованого вивезення (виведення) населення із зон можливого впливу наслідків надзвичайної ситуації або надзвичайної ситуації і розміщення його поза зонами дії вражаючих факторів джерел надзвичайної ситуації у разі виникнення безпосередньої загрози життю та заподіяння шкоди здоров'ю населення, а також заходів з евакуації матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

З метою захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, в умовах воєнного стану обласні військові адміністрації за погодженням з органами військового командування на відповідній території та Координаційним штабом з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану можуть прийняти рішення про проведення обов'язкової

---

⁴ Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#n838>

⁵ Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#n838>

евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками з окремого населеного пункту в місцевості, де ведуться бойові дії.

Обов'язкова евакуація в примусовий спосіб дітей здійснюється за супроводом одного з батьків, особи, яка їх замінює, або іншого законного представника.

Відмова батьків, осіб, які їх замінюють, або інших законних представників від обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з окремого населеного пункту в місцевості, де ведуться бойові дії, не допускається.

Батьки дітей та особи, що їх замінюють, законні представники дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі тих, які виховуються у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, в сім'ях опікунів, піклувальників, сім'ях патронатних вихователів, тимчасово влаштованих, у разі проведення обов'язкової евакуації зобов'язані прибути з дітьми на збірні пункти евакуації (пункти посадки) за місцем проживання⁶.

Також відповідно до *постанови Кабінету Міністрів України «Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення» від 01 червня 2023 року № 546* визначено механізм забезпечення безпеки дітей та осіб, які проживають або зараховані на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування (далі – діти та особи), під час воєнного стану шляхом вжиття у разі потреби заходів до їх тимчасового переміщення (евакуації), забезпечення розміщення, належного догляду, виховання, а також повернення за місцем їх постійного проживання (перебування), а в разі виїзду за межі України – в Україну.

Відповідно до коментованої постанови, тимчасове переміщення (евакуація) дітей та осіб із закладів здійснюється за результатами оцінки стану безпеки перебування дітей та осіб у закладах, яка проводиться обласними, Київською міською військовими адміністраціями у взаємодії з відповідними районними військовими адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад (військовими адміністраціями населених пунктів) за місцем постійного розташування закладів, та включає:

1) проведення аналізу інформації Збройних Сил, Міноборони, Міненерго, територіальних органів ДСНС, Національної поліції про території можливих бойових дій, території, де ведуться бойові дії, та про тривалу відсутність електричної енергії та опалення;

2) визначення відстані від закладу до суб'єктів господарювання, що мають важливе значення для національної економіки і оборони держави;

---

⁶ Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. № 841. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF#Text>

3) визначення відстані від закладу до адміністративної межі між тимчасово окупованою територією та іншою територією України, де не ведуться бойові дії, лінії бойового зіткнення, державного кордону України з Російською Федерацією, Республікою Білорусь;

4) проведення перевірки наявності та стану захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення, придатних для укриття дітей та осіб⁷.

Відповідно до *постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення Координаційного штабу з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану» від 29 липня 2022 року № 854* з метою сприяння координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, військових формувань, утворених відповідно до законів, та громадських об'єднань з питань організації та проведення обов'язкової евакуації населення створено тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України – Координаційний штаб з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану.

До основних завдань Координаційного штабу з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану належать:

- сприяння координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, військових формувань, утворених відповідно до законів, та громадських об'єднань з питань організації та проведення евакуації;

- визначення шляхів і способів вирішення проблемних питань, що виникають під час евакуації.

Координаційний штаб для виконання покладених на нього завдань:

1) проводить аналіз стану справ та причин виникнення під час евакуації проблем;

2) вивчає результати діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, військових формувань, утворених відповідно до законів, підприємств, установ та організацій з питань організації та проведення евакуації;

3) проводить моніторинг стану виконання органами виконавчої влади покладених на них завдань щодо організації та проведення евакуації;

4) бере участь у розгляді та розробленні проєктів нормативно-правових актів з питань евакуації;

5) подає Кабінетові Міністрів України розроблені за результатами своєї роботи рекомендації та пропозиції;

6) погоджує рішення обласних військових адміністрацій про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх

---

⁷ Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 р. № 546. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2023-%D0%BF#Text>

замінюють, або іншими законними представниками з окремого населеного пункту в місцевості, де ведуться бойові дії⁸.

Планування, організація та проведення заходів з евакуації здійснюється відповідно до наказу МВС «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації» від 10 липня 2017 року № 579.

Методика установлює загальні вимоги до розроблення документів щодо планування заходів з евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей із зон надзвичайних ситуацій.

Планування заходів з евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій та із зон збройних конфліктів (далі – планування евакуації) покладається на центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання.

Планування евакуації здійснюється на підставі рішення комісії з питань евакуації відповідного рівня, в якому визначаються:

- аналіз ситуації, що склалася або може скластися;
- райони (населені пункти), в яких необхідно здійснювати заходи з евакуації;
- безпечні райони (населені пункти) для розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей;
- час початку евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей та час закінчення;
- порядок вивезення населення (виведення пішки) та матеріальних і культурних цінностей транспортними засобами;
- організація управління евакуацією;
- заходи забезпечення евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей⁹.

---

⁸ Про утворення Координаційного штабу з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2022 р. № 854. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/854-2022-%D0%BF#Text>

⁹ Про затвердження Методики планування заходів з евакуації : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.07.2017 р. № 579. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0938-17#Text>

2. Алгоритм дій поліції під час організації та проведення евакуації дітей з населених пунктів, які перебувають у місцях проведення бойових дій

Для реалізації рішення обласної військової адміністрації з питань проведення обов'язкової евакуації дітей з їхніми батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками з окремих населених пунктів, що розташовані поблизу районів ведення бойових дій, необхідно здійснювати такі заходи:

Підготовчий етап:

1. Разом із керівництвом обласної, місцевих військових адміністрацій, головами територіальних громад, соціальними службами, керівниками дошкільних та шкільних закладів (при можливості) скласти списки родин з дітьми, статусними родинами (багатодітні, прийомні родини, опікунські родини, дитячі будинки сімейного типу), які проживають на території громад.

2. Спільно з представниками Збройних Сил України, Міноборони, Міненерго, територіальних органів ДСНС узагальнити та надати до обласної військової адміністрації інформацію про території можливих бойових дій, території, де ведуться бойові дії, та про тривалу відсутність електричної енергії та опалення, з метою здійснення оцінки стану безпеки перебування дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування¹⁰.

3. Погодити в територіальному органі Національної поліції розроблені спільно з обласними військовими адміністраціями маршрути переміщення дітей та осіб та в разі, коли маршрут пролягає через території, де ведуться активні бойові дії, з Мінреінтеграції та територіальними органами ДСНС, зокрема щодо можливості тимчасового переміщення (евакуації) дітей у супроводі службового автомобіля Національної поліції, ДСНС та бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги¹¹.

4. Організувати розшук батьків, які з невідомих причин залишили дітей у небезпеці, зокрема в районах ведення активних бойових дій, у тому числі за допомогою технічних засобів Управління оперативно-технічних заходів ГУНП в області, за номерами мобільних терміналів встановлювати місцезнаходження батьків дітей з метою планування подальших заходів щодо евакуації.

5. Спільно з обласними військовими адміністраціями організувати взаємодію з представниками медичної та психологічної служб виділення достатньої кількості транспорту для евакуації цивільного населення. Визначити

---

¹⁰ П. 4 Порядку тимчасового переміщення (евакуації) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення за місцем постійного проживання (перебування), а в разі виїзду за межі України - в Україну, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 р. № 546. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2023-%D0%BF#Text>

¹¹ Пп. 5 п. 6 Порядку тимчасового переміщення (евакуації) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення за місцем постійного проживання (перебування), а в разі виїзду за межі України - в Україну, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 р. № 546. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2023-%D0%BF#Text>

місця збору для евакуації та населені пункти, до яких будуть евакуйовувати дітей.

6. Підрозділам комунікації забезпечити постійне проведення, у тому числі і через засоби масової інформації, широкої роз'яснювальної роботи щодо необхідності евакуації до безпечних регіонів держави.

7. Створити необхідну кількість евакуаційних груп (в обов'язковому порядку на броньованих автомобілях) із працівників поліції та представників Головного управління ДСНС в області. До складу груп обов'язково включати працівника ювенальної превенції та працівників поліції, які мають вже достатній досвід з евакуації населення.

8. Керівництву органу (підрозділу) Національної поліції щоденно розробляти план-завдання з визначенням конкретної інформації стосовно осіб, які підлягають евакуації (адреса місця мешкання, ПІБ, дата народження (вік), склад сім'ї тощо).

9. Організувати проведення якісних інструктажів, з обов'язковим доведенням особовому складу підрозділу поліції, задіяному до евакуаційних заходів, інформації про категорії осіб, які підлягають евакуації, а саме:

- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які проживають або зараховані до закладів (зокрема, діти, які проживають та утримуються в пансіонах закладів освіти);

- діти, які не належать до категорії дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та проживають або зараховані до закладів (зокрема, діти, які проживають та утримуються в пансіонах закладів освіти);

- особи похилого віку, особи з інвалідністю, які проживають у закладах або зараховані до них на цілодобове перебування, отримують соціальні послуги із стаціонарного догляду, паліативного догляду, підтриманого проживання;

- повнолітні особи, зокрема особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, сім'ї з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, які тимчасово проживали в закладах, що надають соціальні послуги.

10. Черговим частинам організувати видачу працівникам поліції, задіяним до евакуації, автоматичної вогнепальної зброї, засобів радіозв'язку, засобів особистого захисту (бронежилет 4-го класу, каска кевларова) та індивідуальних аптечок.

Основний етап:

1. Евакуаційним групам, згідно з розробленим керівництвом підрозділу поліції план-завданням, у найкоротшій термін здійснити перевірку місць мешкання родин з дітьми для з'ясування таких питань:

- чи мешкає за наявними адресами родина з дітьми, повні анкетні дані, номери мобільних телефонів;

- умови проживання родини та дітей (перевірити, чи перебуває родина на обліку);

- чи має родина намір евакуюватися (самостійно або за допомогою поліції, ДСНС, місцевих адміністрацій) ;

- якщо родина не бажає евакуюватися, то необхідно з'ясувати причини відмови, проблемні питання.

2. У разі відсутності дітей із сім'єю за місцем проживання організувати перевірку місцевих укриттів, підвальних та напівпідвальних приміщень, де люди можуть ховатися від обстрілів, а також опитати сусідів щодо наявної в них інформації про місце перебування дітей.

3. В обов'язковому порядку передбачити заходи до проведення заходів щодо евакуації працівників поліції особливого призначення, з метою силової підтримки та прикриття груп евакуації.

4. У пункті збору цивільного населення, евакуйованого з території населеного пункту, організувати роботу парамедиків та психологів з метою надання необхідної медичної допомоги. У разі отримання виклику про поранення громадян чи працівників поліції в зоні евакуації здійснювати виїзд на місце події та надавати першу медичну чи психологічну допомогу постраждалим, здійснювати евакуацію постраждалих з місця обстрілу або бойового контакту до шпиталю, безпечного місця.

5. Організувати супровід транспорту з цивільним населенням до визначених евакуаційних пунктів працівниками Управління патрульної поліції області чи секторів реагування патрульної поліції.

6. Якщо наявна інформація про дітей, які залишаються на територіях, куди поліція дістатися не в змозі з об'єктивних причин, слід надати інформацію про них Збройним Силам України, військовослужбовці яких при можливості евакуюють родини з небезпеки.

Заключний етап:

1. Після завершення заходів з евакуації внести уточнення в списки дітей, які залишилися мешкати на території громади та потребують подальшої евакуації.

2. Узагальнити й надати до служби у справах дітей інформацію про стан та результати евакуації сімей з дітьми на території обслуговування.

3. Надати інформацію про стан роботи щодо організації евакуації сімей з дітьми військовими адміністраціями, місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування для узагальнення.

3. Алгоритм дій працівників поліції та органів державної влади у разі відмови від примусової евакуації сімей, на вихованні яких є діти

У випадку, якщо батьки, особи, які їх замінюють, або інші законні представники відмовляються від обов'язкової евакуації, ними підписується відмова від проведення обов'язкової евакуації (Додаток 1)¹². При цьому батьків, осіб, які їх замінюють, або інших законних представників інформують про:

- неможливість відмови від її (їх) обов'язкової евакуації у примусовий спосіб з одним із батьків, особою, яка їх замінює, або іншим законним представником;

- обов'язок одного з батьків, особи, яка їх замінює, або іншого законного представника супроводжувати дитину (дітей) до приймального пункту евакуації з наданням документів (їх копій), що підтверджують особу дитини;

- право передати дитину (дітей) іншим родичам, уповноваженому представнику органу опіки та піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, - уповноваженому представнику органу опіки та піклування для забезпечення їх безпеки та виїзду дитини до місць постійного (тимчасового) розміщення (збереження) в безпечних районах;

- відповідальність, передбачену статтею 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення та статтею 166 Кримінального кодексу України.

Якщо батьки, особи, які їх замінюють, або інші законні представники не виконують зазначених дій, їм доводяться вимоги частини 2 статті 170 Сімейного Кодексу України про те, що у виняткових випадках, при безпосередній загрозі для життя або здоров'я дитини, орган опіки та піклування або прокурор мають право постановити рішення про негайне відібрання дитини від батьків.

Загроза життю або здоров'ю дитини – обставини, що можуть призвести чи призвели до тяжких наслідків для життя, стану здоров'я та розвитку дитини, зокрема тяжкої, в тому числі невиліковної хвороби, тілесних ушкоджень або заподіяння шкоди нормальному фізичному, психічному розвитку дитини, у зв'язку з чим вона потребує допомоги¹³.

Обставини можуть бути розцінені як загроза життю або здоров'ю дитини, виходячи з її індивідуальних особливостей і потреб залежно від віку, статі, стану здоров'я, інвалідності, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної належності та етнічного походження за результатами проведення оцінки рівня її безпеки та складення відповідного акта згідно з додатком 10 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із

---

¹² П. 31 Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. № 841. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF#Text>

¹³ П. 2 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>

захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866¹⁴.

Крім того, дитина, яка перебуває в обставинах воєнних дій чи збройних конфліктів, визнається відповідно до законодавства дитиною, яка перебуває у складних життєвих обставинах.

Складні життєві обставини, в яких перебуває дитина, – умови, що негативно впливають на життя дитини, стан її здоров'я та розвиток (інвалідність, тяжка хвороба, безпритульність, перебування у конфлікті із законом, залучення до найгірших форм дитячої праці, залежність від психотропних речовин, інші види залежності, жорстоке поводження, зокрема домашнє насильство, у тому числі у разі, коли кривдником є дитина, ухилення батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставини стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо), установлені за результатами оцінювання потреб дитини та її сім'ї у соціальних послугах¹⁵.

Проведення оцінки рівня безпеки дитини є обов'язковим у разі загрози життю або здоров'ю дитини, в тому числі пов'язаної з обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій, збройних конфліктів тощо¹⁶.

Якщо виникла безпосередня загроза життю або здоров'ю дитини, орган опіки та піклування, якому стало відомо про це, приймає рішення про негайне відібрання дитини у батьків або осіб, які їх замінюють.

Для прийняття рішення про негайне відібрання дитини в батьків або осіб, які їх замінюють, служба у справах дітей негайно після отримання повідомлення про безпосередню загрозу життю або здоров'ю дитини разом з уповноваженим підрозділом органів Національної поліції, фахівцем із соціальної роботи, представниками закладу охорони здоров'я проводить оцінку рівня безпеки дитини (Додаток 2). До проведення оцінки рівня безпеки дитини можуть бути додатково залучені уповноважені суб'єкти в межах своїх повноважень.

Звертаємо увагу на те, що в Акті проведення оцінки рівня безпеки дитини в розділі V «Інші факти, що свідчать про небезпеку для дитини» є спеціальний пункт «Дитину виявлено внаслідок», який передбачає одну з відповідей «воєнних дій», що заповнюється в обов'язковому порядку, оскільки є обставиною, що розцінюється як загроза життю або здоров'ю дитини.

У разі виявлення (підтвердження) за результатами оцінки рівня безпеки дитини фактів безпосередньої загрози її життю або здоров'ю та потреби у вжитті невідкладних заходів до забезпечення її безпеки дитина може бути невідкладно

---

¹⁴ П. 2 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>

¹⁵ П. 2 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>

¹⁶ Абз. 3 пункту 5 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>

направлена до закладів охорони здоров'я для обстеження стану її здоров'я, надання необхідної медичної допомоги в стаціонарних умовах та документування фактів жорстокого поводження з нею або тимчасово влаштована відповідно до пункту 31 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866¹⁷.

Дитина тимчасово може бути влаштована у:

- сім'ю родичів, знайомих;
- сім'ю патронатного вихователя;
- притулок для дітей служби у справах дітей;
- центр соціально-психологічної реабілітації дітей;
- центр соціальної підтримки дітей та сімей;
- соціально-реабілітаційний центр (дитяче містечко);
- будинок дитини, дитячий будинок-інтернат системи соціального захисту населення;

- стаціонарну службу (відділення) центру соціальних служб, що здійснює соціально-психологічну реабілітацію дітей;

- стаціонарну службу (відділення) соціально-психологічної реабілітації дітей (надання послуги соціально-психологічної реабілітації дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах) центру надання соціальних послуг¹⁸.

Дитина, в якій є родичі або інші особи, з якими в неї на момент залишення без батьківського піклування склалися близькі стосунки (сусіди, знайомі) та які бажають залишити її на виховання у своїй сім'ї, може перебувати в їх сім'ї до прийняття рішення про влаштування дитини. Підставою для тимчасового перебування дитини в сім'ї родичів або інших осіб, з якими в неї склалися близькі стосунки, є наказ служби у справах дітей про тимчасове влаштування дитини, виданий на підставі:

- заяви особи про надання згоди на тимчасове влаштування в її сім'ю дитини, а також копія паспортного документа або посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, або довідки про звернення за захистом в Україні. У разі подання копії паспортного документа іноземця до неї додається копія посвідки на постійне проживання або посвідки на тимчасове проживання в Україні;

- акта обстеження умов проживання особи;

- згоди дитини (якщо вона може висловити свою думку) у вигляді її письмової заяви, написаної власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи, про що робиться відмітка на заяві із зазначенням прізвища,

---

¹⁷ П. 8 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n136>

¹⁸ Абз. 2 п. 31 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n136>

імені, по батькові, підпису посадової особи та дати¹⁹. Якщо дитина не може дати письмової згоди, про форму та зміст такої згоди посадова особа, яка приймає документи, складає акт за формою, встановленою Мінсоцполітики;

- письмової згоди всіх повнолітніх членів сім'ї, які проживають разом із особою, котра надала згоду на тимчасове влаштування в її сім'ю дитини для проживання на одній житловій площі, написаної власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи, про що на заяві робиться відмітка із зазначенням прізвища, імені, по батькові, підпису посадової особи та дати²⁰.

---

¹⁹ Абз. 3 п. 31 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n136>

²⁰ Абз. 4 п. 31 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n136>

ВИСНОВКИ

Запровадження механізму примусової евакуації дітей із зони воєнних дій і збройних конфліктів є дієвим кроком, спрямованим на захист прав дітей в умовах воєнного стану та має спонукати батьків більш зважено підходити до питання виконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування. Держава застосовує відповідний механізм як крайній захід, коли батьки відмовляються добровільно евакуюватися із зони активних бойових дій, чим наражають на суттєву небезпеку дітей²¹.

Працівники Національної поліції України спільно з іншими органами державної влади, реалізуючи заходи з примусової евакуації сімей, на вихованні яких є діти, зобов'язані проводити широкомасштабну роз'яснювальну роботу серед батьків, осіб, які їх замінюють, або інших законних представників, які не мають зловживати своїми правами і не можуть діяти всупереч інтересам дитини, про необхідність таких заходів як крайнього заходу, що проводиться у зв'язку із складною безпековою ситуацією.

---

²¹ Остопарченко Л. Примусова евакуація дітей: як працює на практиці та навіщо потрібна? *Юридична газета online*. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/primusova-evakuaciya-ditey-yak-pracyue-na-praktici-ta-navishcho-potribna.html>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодексу цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
2. Мердова О. Особливості діяльності Міністерства внутрішніх справ України у сфері захисту прав дітей в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 474–477.
3. Остопарченко Л. Примусова евакуація дітей: як працює на практиці та навіщо потрібна? *Юридична газета online*. URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/primusova-evakuaciya-ditey-yak-pracyue-na-praktici-ta-navishcho-potribna.html>
4. Про затвердження Методики планування заходів з евакуації : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.07.2017 р. № 579. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0938-17#Text>
5. Про затвердження Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження : постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини : постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n136>
7. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій: постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. № 841. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF#Text>
8. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
9. Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 р. № 546. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2023-%D0%BF#Text>
10. Про утворення Координаційного штабу з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2022 р. № 854. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/854-2022-%D0%BF#Text>
11. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 року № 2947-III Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#n838>

ДОДАТКИ

Додаток 1

ВІДМОВА від обов'язкової евакуації

Я, _____,
паспорт серія (за наявності) _____ № _____, виданий
_____, номер запису в Єдиному державному
демографічному реєстрі (за наявності) _____,
проживаю за адресою: _____

заявляю про свою відмову від обов'язкової евакуації, що проводиться на підставі рішення
_____, у зв'язку з

(зазначаються причини відмови від обов'язкової евакуації).

Своїм підписом підтверджую, що не бажаю переміщатися в іншу місцевість та маю намір залишитися за місцем свого проживання.

Я повною мірою усвідомлюю, що моя відмова від обов'язкової евакуації може призвести до значної шкоди для здоров'я та безпеки для мого особистого життя.

Я поінформований (поінформована), що ця відмова не перешкоджає реалізації мною права на евакуацію з території _____ (назва адміністративно-територіальної одиниці) до безпечних районів у майбутньому, а також про можливі наслідки, зокрема правові, що можуть настати у зв'язку з цією відмовою.

Щодо дітей, які перебувають на моєму утриманні та вихованні

1. _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) _____ (число, місяць, рік народження) _____)

(номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності) _____)

2. _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) _____ (число, місяць, рік народження) _____)

(номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності) _____)

3 _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) _____ (число, місяць, рік народження) _____)

(номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності) _____)

я поінформований (поінформована) про:

неможливість відмови від її (їх) обов'язкової евакуації у примусовий спосіб з одним з батьків, особою, яка їх замінює, або іншим законним представником;

обов'язок одного з батьків, особи, яка їх замінює, або іншого законного представника супроводжувати дитину (дітей) до приймального пункту евакуації з наданням документів (їх копій), що підтверджують особу дитини;

право передати дитину (дітей) іншим родичам, уповноваженому представнику органу опіки та піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, - уповноваженому представнику органу опіки та піклування для забезпечення їх безпеки та виїзду дитини до місць постійного (тимчасового) розміщення (збереження) в безпечних районах;

відповідальність, передбачену статтею 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення та статтею 166 Кримінального кодексу України.

Я обізнаний (обізнана) щодо обов'язків батьків стосовно виховання дитини, встановлених статтями 150, 155 Сімейного кодексу України, та поінформований

(поінформована) про те, що мої дії з відмови від супроводження дитини до приймального пункту евакуації та/або безпечних районів підвищують рівень можливості загрози її життю та здоров'ю.

_____ 20__ р.

_____
(підпис)

Особа, яка відмовляється від обов'язкової евакуації та від підпису на відмові, відмовилася у присутності таких осіб:

_____
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))

_____
(підпис)

_____
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))

_____
(підпис)

_____ 20__ р.

АКТ проведення оцінки рівня безпеки дитини

I. Особисті дані про дитину

Дитина _____ Стать: Ч / Ж
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата народження _____ 20__ р.

Статус: дитина-сирота; дитина, позбавлена батьківського піклування;
 дитина, залишена без батьківського піклування

Свідоцтво про народження/ паспорт _____
(номер, ким і коли виданий / причини відсутності)

Адреса фактичного місця проживання (перебування) дитини _____

Номер контактної телефону _____

Адреса, за якою зареєстровано місце проживання (перебування) дитини _____

Номер контактної телефону _____

II. Дані про батьків дитини, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів

Дані	Мати	Інший законний представник	Батько	Інший законний представник
Прізвище, ім'я, по батькові				
Дата народження				
Місце роботи, найменування посади				
Номер контактної телефону				
Адреса фактичного місця проживання (перебування)				
Адреса, за якою зареєстровано місце проживання (перебування)				
Дані про батьків або інших законних представників відсутні				☐

Дані про осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів

(прізвище, ім'я, по батькові, номер контактної телефону)

Фактично догляд за дитиною здійснює (здійснюють) _____
(прізвище, ім'я,

по батькові, номер контактної телефону)

III. Стан дитини на момент виявлення

1. Дитина повідомляє про небезпеку та просить допомоги так ні

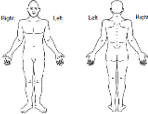
Джерела інформації: особисте звернення дитини бесіда з дитиною
 опитування дитини опитування / повідомлення інших осіб
 інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

2. Наявні фізичні та поведінкові ознаки, що можуть свідчити про жорстоке поводження з дитиною	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
---	---

☐ синці ☐ гематоми ☐ опіки ☐ порізи ☐ укуси ☐ подряпини	☐ реакція дитини у вигляді страху, тривоги або огиди під час контакту з дорослим ☐ судомна реакція тілом на підняту руку ☐ дитина навмисно заподіює собі шкоду ☐ інші ознаки поведінкових та емоційних розладів _____
--	---

Місце травми (встановлюється у разі можливості огляду дитини) 	☐ голова ☐ обличчя ☐ вуха ☐ очі ☐ рот ☐ шия ☐ горло ☐ верхня частина спини ☐ живіт ☐ плечі ☐ грудна клітка ☐ верхня частина руки ☐ лікоть ☐ зап'ясток ☐ палець/пальці на руці ☐ стегно ☐ внутрішня частина стегна ☐ пальці на нозі ☐ п'ятка ☐ коліно ☐ стопа ☐ нижня частина ноги ☐ інше _____ _____ _____
--	---

3. Наявні факти, що можуть свідчити про те, що з дитиною вступали в статеві зносини та/або вчинялися розпусні дії стосовно неї: ☐ з використанням примусу, ☐ погрози, сили, ☐ довіри, авторитету, ☐ впливу на дитину, ☐ використання розумової чи фізичної неспроможності дитини, пов'язаної з віком, порушеннями розвитку, ☐ використання залежності дитини від ймовірного кривдника (необхідне підкреслити)	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
--	---

Джерела інформації: спостереження за дитиною огляд дитини
 висновок спеціаліста підтвердні документи інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

4. Наявні ознаки погіршення стану здоров'я на момент виявлення дитини	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
---	---

- висока / низька температура (за наявності можливості виміряти)
 блювота діарея скарги на гострий біль
 втрата дитиною свідомості
 візуальні ознаки вживання дитиною алкогольних речовин
 візуальні ознаки дії психоактивних речовин
 інше _____

Джерела інформації: спостереження висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини опитування особи, з якою перебувала дитина інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

5. Дитина має зовнішні ознаки недогляду чи занедбаності	☐ так ☐ ні
---	---

- вага, зріст значною мірою не відповідають віку дитини дитина не ходить/не сидить/не розмовляє на рівні її віку (виявлене підкреслити)
 низький рівень гігієни дитини у зв'язку з недоглядом та занедбаністю
 поруч з дитиною відчувається неприємний запах одяг дитини не відповідає віку та сезону дитина одягнута в брудний одяг дитина виконує небезпечну для її віку домашню роботу
 інше _____

Джерела інформації: спостереження висновок спеціаліста бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина підтвердні документи інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

6. Наявні факти залучення дитини до протиправної діяльності	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
---	---

- будь-яка форма рабства або практика, подібна до рабства
 продаж дитини та торгівля нею
 боргова залежність примусова чи обов'язкова праця
 вербування для використання у збройному конфлікті
- примітки

☐ зайняття проституцією ☐ виробництво творів, зображень, кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм, інших предметів порнографічного характеру	примітки
☐ робота, яка за характером чи умовами виконання може заподіяти шкоду фізичному або психічному здоров'ю дитини	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити

☐ використання або втягнення у жебрацтво (систематичне випрошування грошей, речей, інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб)	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
☐ втягнення у злочинну діяльність	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити

інше _____

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

7. Дитина стала очевидцем злочину/ правопорушення проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи, статевої недоторканості особи	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
---	---

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

8. Інша важлива інформація: _____

IV. Факти, що свідчать про нездатність батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, гарантувати безпеку дитині (дітям)

1. Батьки, інші законні представники, особи, які фактично здійснюють догляд за дитиною, відсутні на момент виявлення дитини	☐ так ☐ ні
---	---

Коментар спеціаліста: _____

2. Дитина віком до 7 років або дитина у безпорадному стані (хвора, з обмеженням життєдіяльності тощо) залишена без нагляду осіб, які досягли 14 років				☐ так ☐ ні	
Тривалість перебування дитини без нагляду	до години ☐	декілька годин ☐	доба ☐	більше доби ☐	неможливо визначити ☐
Місце перебування дитини на момент виявлення	помешкання ☐	громадське місце ☐	вулиця ☐	інше місце ☐	

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

3. Дитина залишена під наглядом осіб з наявними ознаками алкогольного чи наркотичного сп'яніння, перебування під дією психоактивних речовин, вираженого психічного розладу				☐ так ☐ ні	
Тривалість перебування дитини під наглядом зазначених осіб	до години ☐	декілька годин ☐	доба ☐	більше доби ☐	неможливо визначити ☐
Місце перебування дитини на момент виявлення	помешкання, в якому проживає дитина ☐	помешкання зазначених осіб ☐	громадське місце ☐	вулиця ☐	інше місце ☐

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб
------------------	---

Коментар спеціаліста: _____	

4. Наявність небезпечної поведінки або ознак психічних та поведінкових розладів, зокрема внаслідок вживання: ☐ алкогольних речовин ☐ наркотичних чи психотропних напоїв, засобів чи речовин Спостерігаються: ☐ напади агресії ☐ бійки ☐ погрози ☐ спроби суїциду ☐ інше _____	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
--	---

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

5. Батьки, інші законні представники, особи, які фактично здійснюють догляд за дитиною, перебувають у невідкладному стані, що є прямою загрозою їх життю та здоров'ю або їх оточенню: ☐ батько ☐ мати ☐ інші законні представники ☐ особи, які фактично здійснюють догляд за дитиною	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
--	---

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

6. Інша важлива інформація: _____
V. Інші факти, що свідчать про небезпеку для дитини

1. У помешканні перебувають інші особи, які ймовірно: ☐ у стані алкогольного сп'яніння ☐ під дією психоактивних речовин	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
---	---

☐ є кривдниками	
--	--

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

2. Наявні ознаки незабезпечення дитини: ☐ належним харчуванням ☐ необхідною медичною допомогою ☐ доглядом, який відповідає віку та сезону	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
---	---

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

3. Помешкання, в якому проживає дитина, не пристосоване для її проживання:	☐ так ☐ ні ☐ неможливо визначити
--	---

перебуває в аварійному стані перебуває в антисанітарному стані
 відсутнє тепло (у разі необхідності його наявності) відсутні двері відсутні шибки у вікнах наявні шурі, таргани, клопи, миші є небезпека з боку тварин
 є небезпека пожежі відсутні домашні меблі домашні меблі небезпечні або непридатні для використання інше _____

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

4. Дитину виявлено внаслідок: ☐ стихійного лиха ☐ техногенної аварії ☐ катастрофи ☐ воєнних дій ☐ збройного конфлікту	☐ так ☐ ні
--	---

Джерела інформації: виявлення факту висновок спеціаліста підтвердні документи
 опитування дитини/бесіда з дитиною опитування особи, з якою перебувала дитина
інше _____

Розповідь дитини	Пояснення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, родичів, інших осіб

Коментар спеціаліста: _____

5. Інша важлива інформація: _____

VI. Результати проведення оцінки рівня безпеки дитини

1. Висновок щодо рівня безпеки дитини*

☐ дуже небезпечно	☐ небезпечно	☐ ознаки безпеки відсутні	☐ безпечно
Негайне відібрання дитини у батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною	Необхідність вжиття негайних дій у межах сім'ї, зокрема проведення оцінювання потреб дитини та її сім'ї	Необхідність проведення оцінювання потреб дитини та її сім'ї	Відсутність необхідності у подальших діях

2. Інформація про вжиті негайні заходи для безпеки та захисту дитини, зокрема про надання їй соціальної послуги екстреного (кризового) втручання

Порядковий номер	Найменування заходу	Дата та час	Відповідальна особа	Результат

3. Інформація про роботу, яку необхідно провести для забезпечення соціального захисту дитини у разі виявлення небезпеки _____

Відмітка про ознайомлення батьків, інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною, із результатами проведення оцінки рівня безпеки дитини та право оскаржити результати в установленому законодавством порядку (заповнюється за згодою зазначених осіб):

Я, _____,
(прізвище та ініціали)

ознайомлений (ознайомлена) з
результатами проведення оцінки рівня
безпеки дитини

Я, _____,
(прізвище та ініціали)
ознайомлений (ознайомлена) з результатами
проведення оцінки рівня безпеки дитини

_____
(підпис)

_____
(підпис)

Коментарі батьків або інших законних представників, осіб, які фактично здійснюють догляд за дитиною: _____

Коментар спеціаліста: _____

Оцінку рівня безпеки дитини проведено _____ 20__ р. комісією у складі:

1.	_____ (прізвище та ініціали голови комісії, найменування посади)	_____ (підпис)	_____ (номер контактного телефону)
2.	_____ (прізвище та ініціали члена комісії, найменування посади)	_____ (підпис)	_____ (номер контактного телефону)
3.	_____ (прізвище та ініціали члена комісії, найменування посади)	_____ (підпис)	_____ (номер контактного телефону)

* У квадраті відповідної графі проставляється позначка “+”.